

## Nowe rozdanie – nowe wyzwanie

Działanie „Dobrostan zwierząt” w ramach PROW 2014-2020 cieszył się dużym powodzeniem wśród rolników. Rok 2023 będzie wiązał się z nową perspektywą programową, a tym samym z możliwością pozyskania dodatkowych środków na swoje gospodarstwa. Wszystko będzie się opierać o tzw. ekoschematy, z których będzie można skorzystać. Jednym z nich będzie „Dobrostan zwierząt”.

Każdy ekoschemat w nowej perspektywie programowej WPR jest próbą zachęcenia rolników do spełniania dodatkowych, dobrowolnych praktyk korzystnych dla środowiska i klimatu oraz w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad obowiązujące określone wymogi. Mają na celu zachęcić rolników do zaangażowania się w realizację dodatkowych działań na rzecz ochrony środowiska.

### Wyższy standard w cenie

Planowany do wdrożenia w ramach WPR „Dobrostan zwierząt” to promowanie wśród rolników podwyższonych standardów w zakresie dobrostanu zwierząt. Podobnie jak dotychczas, rolnikom udzielane będzie wsparcie finansowe za realizację dodatkowych zobowiązań. Wsparcie to ma być rekompensatą za poniesione koszty i utracone dochody w wyniku wprowadzenia praktyk o podwyższonym standardzie w zakresie dobrostanu.

Ekoschemat będzie obejmował: świnie (lochy i tuczniki), bydło (krowy i opasy), owce, kury, nioski, kurczęta brojlery, indyki utrzymywane z przeznaczeniem na mięso, konie, kozy.

Podobnie jak dotychczas rolnik będzie musiał posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt (oprócz wypasu krów). Dodatkowo należy pamiętać, że wymogi odnoszące się do danej grupy zwierząt dotyczą wszystkich zwierząt tej grupy utrzymywanych w gospodarstwie rolnym. Natomiast od 2024 roku każdy rolnik realizujący „Dobrostan zwierząt” będzie musiał przejść szkolenie w zakresie metod ograniczających stosowanie antybiotyków.

Podstawowym warunkiem będzie zapewnienie zwierzętom zwiększonej powierzchni bytowej w budynkach. Jedynie w tym przypadku możliwa jest realizacja dodatkowych praktyk dla danej grupy wiekowej. Wyjątkiem jest wypas krów mlecznych, gdzie praktykę tę można realizować bez powiązania z powiększoną powierzchnią bytową.

### Proponowane wymogi dla poszczególnych grup zwierząt

#### Lochy

Zapewnia się zwiększoną o min. 20% lub 50% powierzchnię bytową w budynkach w odniesieniu do obowiązujących norm dla poszczególnych grup technologicznych. Lochy nie mogą być utrzymywane w systemie jarmowym, wyjątek stanowi okres okołoporodowy nie dłużej jednak niż przez 14 dni. Można skorzystać z praktyki dodatkowej polegającej na zapewnieniu utrzymania na ściółce na powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek loch. Kolejna praktyka dodatkowa w ramach, to odsadzanie prosiąt nie wcześniej niż w 35. dniu od ich urodzenia.

## Tuczniki

Zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej w budynkach o co najmniej 20% lub 50% w zależności od wagi. Możliwe wdrożenie dodatkowej praktyki polegającej na zapewnieniu wszystkim zwierzętom jednoczesnego odpoczynku na ściółce ze słomy lub podobnym materiale.

## Krowy mleczne – wypas

Kontynuacja dotychczasowego wariantu polegającego na wypasie krów przez co najmniej 120 dni przez min. 6 godzin bez uwięzi.

## Krowy mleczne

Krowom utrzymywanym bez uwięzi (wolnostanowiskowo) zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% lub 50% powierzchnię bytową w budynkach w zależności od systemu utrzymania. Można skorzystać z praktyki dodatkowej polegającej na zapewnieniu utrzymania na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielenie takiej części ze ściółką o powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek krów. Kolejne praktyki dodatkowe to zapewnienie wybiegu krowom przez min. 4 godziny dziennie przez cały rok i odsadzanie cieląt nie wcześniej niż w 5. dniu od urodzenia.

## Krowy mamki

W przypadku tej grupy wymogami objęte są krowy mamki, cielęta, opasy do 300 kg i jałówki utrzymywane bez uwięzi. Polegają na zwiększeniu powierzchni bytowej w budynkach o co najmniej 20% lub 50 % w odniesieniu do obowiązujących wymogów podstawowych dla poszczególnych grup w zależności od systemu utrzymania. Dodatkowa praktyka polegająca na zapewnieniu ściółki pozwalającej na jednoczesny odpoczynek zwierzętom. Zapewnienie wybiegu przez min. 4 godz. dziennie przez cały rok. Zapewnienie wypasu przez min. 120 dni w sezonie wegetacyjnym przez min. 6 godzin dziennie.



## Opasy

Wymogami objęte jest młode bydło opasowe w wieku kwalifikującym się do płatności i polegają na zwiększeniu powierzchni bytowej o 20% lub 50% w budynkach z uwzględnieniem systemu utrzymania. Dodatkowe praktyki to zapewnienie utrzymywania na ściółce pozwalającej na jednoczesny odpoczynek zwierząt, zapewnienie wybiegu przez min. 4 godziny dziennie przez cały rok i zapewnienie wypasu przez min. 120 dni w sezonie wegetacyjnym przez min. 6 godzin dziennie.

## Owce

Wszystkim grupom technologicznym zapewnia się wypas lub dostęp do wybiegu przez min. 120 dni w sezonie wegetacyjnym i zwiększoną o co najmniej 20% lub 50% powierzchnię bytową w budynkach zgodnie z systemem utrzymania.

### **Kury nioski**

Wymogi ekoschematu to: zakaz przycinania dziobów, zapewnienie utrzymywania bez klatek na ściółce, zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej w kurniku oraz zwiększonej dostępności gniazd i określonej długości grzędy na kurę nioskę, a także zapewnienie materiałów absorbujących uwagę.

### **Kurczęta brojlery**

Zapewnić trzeba zwiększoną powierzchnię bytową w kurniku (maks. zagęszczenie 30 kg/m<sup>2</sup> i jednocześnie maks. 20 sztuk/m<sup>2</sup>, zapewnienie min. 6 godzin fazy ciemnej/dobę, zapewnienie materiałów absorbujących uwagę.

### **Indyki z przeznaczeniem na mięso**

Zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej – maksymalnie 50 kg/m<sup>2</sup>, zapewnienie min. 8 godzin fazy ciemnej/dobę oraz zapewnienie materiałów absorbujących uwagę.

### **Konie**

Dotyczy koni dorosłych, młodzieży i klaczy ze źrebięciem utrzymywanych bez uwięzi: zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej o 20% w boksach w budynkach w zależności od grupy wiekowej. W sezonie wegetacyjnym zapewnienie wypasu lub dostępu do powierzchni zewnętrznych przez min. 140 dni przez 6 godzin dziennie, poza sezonem wegetacyjnym – dostęp do powierzchni zewnętrznych lub bieżalni przez min. 2 godziny dziennie o powierzchni 70 m<sup>2</sup> (konie dorosłe/młodzież) lub 85 m<sup>2</sup> (klacze ze źrebięciem). W systemie otwartym zapewnienie zadaszenia wszystkim koniom, ściółki pod zadaszeniem oraz powierzchni zewnętrznej zwiększonej o min. 20% względem powierzchni wymaganej dla systemu otwartego.



### **Kozy**

Wszystkim grupom technologicznym zapewnia się utrzymywanie bez uwięzi, dostęp do wybiegu przez cały rok o powierzchni zwiększonej o min 20% w stosunku do obowiązujących wymogów, wypas przez min 120 dni w sezonie wegetacyjnym, oraz zwiększoną powierzchnię bytową w budynkach o min. 20%, uwzględniając system utrzymania.

### **Kto otrzyma płatność?**

Skorzystanie z wymienionych praktyk uzależnione będzie od zakwalifikowania rolnika do danego schematu i spełnienia jeszcze dodatkowych wymogów m.in. posiadanie minimalnej liczby stanowisk w przypadku kur,

posiadanie numeru weterynaryjnego dla kur niosek czy posiadanie minimalnej liczby koni, kwalifikowanie opasów do schematu pod względem wiekowym itd.

Dodatkowo gospodarstwa, w których utrzymywane są zwierzęta zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego, potwierdzone przez jednostkę certyfikującą, także będą mogły skorzystać z płatności dobrostanowych na uproszczonych zasadach po spełnieniu odpowiednich warunków kwalifikowalności i na podstawie wymogów określonych dla danego gatunku zgodnie z ekoschematem w rolnictwie ekologicznym.

Płatność dobrostanowa będzie jak dotychczas płatnością roczną. W przypadku świń i bydła każdej praktyce przypisana jest odpowiednia liczba punktów, która odpowiada wysokości szacowanej stawki za daną praktykę do sztuki zwierzęcia. W przypadku pozostałych gatunków zwierząt obowiązywać będą stawki płatności EUR/DJP.

Płatności w obrębie danej grupy będą stosowane z uwzględnieniem degresywności:

- do 100 DJP – 100%
- od 100-150 DJP – 75%
- powyżej 150 DJP – brak płatności.

Degresywność nie będzie obowiązywać płatności do zwierząt utrzymywanych w rolnictwie ekologicznym.

W celu analizy kwalifikowalności danego gospodarstwa do płatności dobrostanowej zapraszamy po doradztwo do Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego.

Agnieszka Bakun

PZDR Sokółka

*Źródło:*

– Wsparcie doradcze w zakresie Ekoschematów, Materiały szkoleniowe, Centrum Doradztwa Rolniczego, Brwinów, 4-05.08.2022